

«МОДНИЙ ВИРОК» РОСІЙСЬКОМУ ВТОРГНЕННЮ В УКРАЇНУ

В. В. Парчевська, І. Г. Паніна

Анотація. У цьому дослідженні подана інформація про реакцію представників світової модної індустрії на повномасштабне вторгнення Російської Федерації в Україну 24 лютого 2022 року. Робота спирається на розширене розуміння терміну «fashion diplomacy», що акцентує увагу на просуванні певних соціополітичних образів та ідей за допомогою моди. Аналітико-синтетичний метод і метод кейсів дали змогу розкрити значення меседжів світової спільноти, що транслюють реакцію на події в Україні. Завдяки системному методу вдалося окреслити культурно-політичний потенціал fashion diplomacy в контексті міжнародних комунікацій у часи війни.

Ключові слова: мода, модна індустрія, Україна, Росія, агресія, війна, fashion diplomacy.

Вступ. Роль моди в міжнародних відносинах майже не розглянута вітчизняними й зарубіжними дослідниками. Широко її висвітлюють у модних журналах та інших ЗМІ. Здебільшого публікації авторів Я. Мелкумової-Рейнолдс і С. Рабімова містять роздуми про наративи, що транслює фешн-індустрія [1–3]. Українська дослідниця А. Воронкова вважає, що мода здійснює вплив на політичну свідомість, формує нові зразки поведінки, конструює зовнішній вигляд пересічного громадянина, сприяє поширенню символіки [4, с. 46]. У наукових роботах і публікаціях у пресі термін «fashion diplomacy» (англ. «модна дипломатія») здебільшого розглядається як «мова одягу» світових лідерів, перших леді, дипломатів. Сербський дослідник М. Попович розширює сенс цього поняття, звертаючись до фешн-індустрії як явища, що є дієвим інструментом культурної дипломатії, акцентуючи увагу на повідомленнях і асоціаціях, які мода транслює всередині країни та за кордоном [5].

Отже, фешн-індустрію досліджують у ракурсі її соціополітичного впливу та формування іміджу держави. Бракує аналітичних матеріалів про висвітлення моди як засобу комунікації, зокрема в умовах міжнародних конфліктів. Так, реакція світової фешн-індустрії на повномасштабне вторгнення Росії в Україну, що почалося 24 лютого 2022 року, ще не була досліджена.

Метою статті є висвітлення реакції представників світової модної індустрії на повномасштабне вторгнення Росії в Україну та виявлення культурно-політичного потенціалу fashion diplomacy для міжнародних комунікацій в часи війни.

Основний розділ. Повномасштабне вторгнення Росії в Україну викликало блискавичну реакцію міжнародної спільноти. Політики, бізнесмени й культурні діячі віддають належне героїчній боротьбі українського народу, надсилаючи матеріальну допомогу й підтримуючи гуманітарні ініціативи для України, а також запроваджуючи жорсткі санкції щодо РФ. Не залишилися осторонь і модна індустрія. Про події в Україні почали розповідати відомі бренди, модні журнали та селебриті індустрії.

Одним із перших продемонстрував підтримку українцям модний дім Balenciaga. Його креативний директор Демна Гвасалія присвятив нову колекцію Україні. Перед початком шоу зачитали вірш Олександра Олеся «Живи Україно, живи для краси». Для всіх гостей підготували футболки в кольорах українського прапора, а також символічне дефіле завершувалося образами, створеними в традиційних українських барвах [6]. Бренд Chanel пожерував 2 млн євро двом організаціям – Care and UNHCR – для підтримки біженців (мам і дітей, які перетинають кордон) [6]. Світовий гігант класу «люкс» LVMH пожертвував 5 мільйонів євро Міжнародному комітету Червоного Хреста (МКЧХ) на допомогу жертвам війни. Крім цього, компанія запускає кампанію зі збору коштів на підтримку МКЧХ, щоб сприяти внеску співробітників групи та її 76 будинків моди [6].

Відома американська дизайнерка Вера Вонг звернулася зі словами підтримки до України. Зірка фешн-бізнесу опублікувала фото, де разом із членами своєї команди позує в

жовто-блакитних футболках. «Від моєї банди всім вам в Україні: ми з вами», – написала дизайнерка та закликала своїх фоловерів підтримати Український кризовий фонд [7].

Рис. 1. Фото дизайнерки Вери Вонг з командою на підтримку України

1 березня команда Vogue Ukraine закликала великі модні компанії ввести ембарго на постачання їхньої продукції до Росії, оскільки країна продовжує свою військову агресію проти України. Разом з Vogue UA увагу всесвітньої модної спільноти до війни привертала редакції з ELLE Україна та L'Officiel Ukraine, а також дизайнери, стилісти та інші професіонали локальної індустрії моди.

У міру розгортання подій світова модна спільнота й далі по-різному долучається до підтримки українського народу. Попри те, що багато компаній відкрито висловлюють власну позицію, деякі бренди вдаються до радикальніших дій і припиняють постачання товарів до Росії. Серед них великі спортивні бренди, як-от Nike, Adidas і Puma. Реалізацію в РФ зупиняє одна з найбільших європейських компаній H&M. Також закриваються інші крамниці шведського холдингу H&M Group – COS, Arket, & Other Stories, Monki й Weekday. Ритейл-платформи Net-a-Porter, Mr Porter, Yoox, Farfetch, Mytheresa, Matchesfashion і The Outnet припинили доставку товарів до Росії. Відповідні повідомлення, що підтверджують цю інформацію, з'явилися на сайтах компаній [8].

На п'ятий день тижня моди у Мілані легендарний кутюр'є Джорджіо Армані представив свою колекцію без музики через «трагедію, що розгортається в Україні». Напередодні початку тижня моди в Парижі Ральф Толедано, президент Fédération de la Haute Couture et de la Mode, у своєму зверненні також підтримав український народ [9].

На знак солідарності з Україною шотландці зареєстрували новий вид тартану, який назвали Ukraine forever («Україна назавжди»). Тартан – традиційний шотландський орнамент, який складається з горизонтальних та вертикальних ліній різної ширини. Існує багато варіацій цієї тканини, а відтепер у культурний код шотландців вписано й українську символіку. Шотландці називають новий вид тартану сміливим символом єднання та непокори. Зазначається, що тканина випущена в лімітованій кількості і вже популярна серед покупців [10].

Підтримали Україну також світові знаменитості зі світу моди. Відома модель Джіджі Хадід повідомила, що також допоможе Україні – пожертвує свій заробіток за участь у показах. Останні кілька тижнів модель була на тижнях моди в Нью-Йорку, Мілані та Парижі [11].

Канадська модель, письменниця та дієтологиня Мей Маск з'явилася в ефірі в українській вишиванці від луцького бренду «Edelvika». Мама мільярдера, засновника Tesla та SpaceX Ілона Маска вийшла в ефір у студії WePlay Esports в Лос-Анджелесі та висловила свою підтримку Україні. Жінка одягнула на інтерв'ю вишиванку від луцького бренду «Edelvika». Про це Мей Маск сама написала на своїх сторінках у соціальних мережах [12].

Рис. 2. Фото зі сторінки у «Facebook» Мей Маск

Цей перелік можна продовжувати. Щодня збільшується «армія» підтримки України, представлена відомими особистостями зі світу моди й цілими модними домами. Резонанс у модній індустрії, спричинений масштабною агресією РФ проти України, поширився не лише на цю галузь.

Безумовно, описані кейси мають надзвичайно важливе значення. По-перше, вони допомагають інформувати світ про війну. По-друге, численні заяви та дії стейкхолдерів модної індустрії актуалізують тему масштабного вторгнення Росії в Україну в межах порядку денного ЗМІ та міжнародної спільноти. По-третє, чітка артикуляція власної позиції з підтримкою України додає привабливості іміджу брендів і знаменитостей.

Висновки. Як бачимо, реакція світу моди на війну Росії проти України є досить однозначною й чіткою. Стейкхолдери розвитку фешн-індустрії категорично засуджують російську агресію в центрі Європи. Безпрецедентна підтримка для України виявляється на масових заходах, у публікаціях видань, за допомогою використання традиційної української символіки. Культурно-політичний потенціал fashion diplomacy для міжнародних комунікацій в умовах війни важко переоцінити, оскільки мода дає змогу через певні образи показати позицію конкретної особистості, модної спільноти або бренду принагідно до конкретної ситуації. Мода через символи і товари «тримає руку на пульсі», акцентуючи увагу на суспільно важливих подіях, загальнолюдських цінностях і демократичних принципах, а також пропагуючи ідею ненасилля й мирного співіснування.

Abstract. This study provides information on the reaction of the world fashion industry to the full-scale invasion of the Russian Federation in Ukraine on February 24, 2022. The work is based on an expanded understanding of the term "fashion diplomacy", which focuses on the promotion of certain socio-political images and ideas through fashion. The analytical-synthetic method and the case method made it possible to reveal the significance of the messages of the world community that broadcast the reaction to the events in Ukraine. Thanks to the systematic method, it was possible to outline the cultural and political potential of fashion diplomacy in the context of international communications during the war.

Keywords: fashion, fashion industry, Ukraine, Russia, aggression, war, fashion diplomacy.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Мелкумова-Рейнольдс Я. Как мода и политика влияют друг на друга. *Vogue*. 8 мая 2017. URL: <https://cutt.ly/8c1lNus>.
2. Global Fashion Capitals: The Rise of Kiev [the blog by Stephan Rabimov]. 11.06.2015. URL: <https://cutt.ly/mc1x62x>.
3. Rabimov S. Ukraine's Fashionable Nation Branding. *Forbes*. 27.02.2017. URL: <https://cutt.ly/8j18UkG>.
4. Воронкова А. І. Мода і політична соціалізація у сучасному суспільстві: основні напрями взаємодії. *Сучасне суспільство*. 2019. Вип. 1 (17). С. 39–50.
5. Popović M. The Roles and Practices of Fashion in Cultural Diplomacy. *Cultural Diplomacy: Arts, Festivals and Geopolitics*/ ed. by M. Dragičević Šešić with L. Rogač Mijatović, N. Mihaljinac; Ministry of Culture and Media of Republic of Serbia. Belgrade: Creative Europe Desk Serbia, 2017. P. 251–262. URL: <https://cutt.ly/Dc1vRlc>.
6. Як fashion-індустрія підтримує Україну: світ моди проти російської агресії. *1+1 [caïm]*. 08.03.2022. URL: <https://cutt.ly/ESpSsrn>.

7. Американська дизайнерка Вера Вонг та її команда підтримали Україну. *Radio Maximum*. 14 березня 2022. URL: <https://cutt.ly/uSpTVBA>.
8. Як індустрія моди реагує на війну Росії з Україною. *Vogue*. 3 березня 2022. URL: <https://cutt.ly/wSdC5Nq>.
9. Разом з Україною: Джорджіо Армани провів показ у повній тиші. *Vogue*. 28 лютого 2022. URL: <https://cutt.ly/xSd1BCC>.
10. UKRAINE FOREVER: на знак підтримки України шотландці зареєстрували новий тартан. *Elle*. 12 березня 2022. URL: <https://cutt.ly/OSd9xkY>.
11. Джіджі Хадід пожертвує Україні кошти, які заробила під час тижнів моди. *Elle*. 8 березня 2022. URL: <https://cutt.ly/ESd3ZRw>.
12. Мей Маск підтримує Україну. Вона одягнула вишиванку від луцького бренду. *Перший – канал соціальних новин [сайт]*. 13 березня 2022. URL: <https://cutt.ly/1Sd5by1>.

УДК 327.5:[004.056.5:343.326](470+571)

КІБЕРАТАКИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ: РЕАКЦІЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІЛЬНОТИ

А. В. Савчук, Ю. В. Котик

Анотація: У статті висвітлено дії іноземних держав у відповідь на злочинну діяльність Російської Федерації у кіберпросторі, а також чим може бути небезпечна подібна практика РФ. Проаналізовано законодавчу базу, що є основою для відповідних контрзаходів. Виділено санкції, що найчастіше використовуються США та Європейським Союзом у відповідь на кібератаки.

Ключові слова: кіберсанкції, Російська Федерація, США, державні установи.

Останнім часом шпальти світових видань нерідко рясніють повідомленнями про кібератаки, що здійснені з території Російської Федерації або за замовленням її уряду. Атаки в основному спрямовані на державні установи: банки, сайти міністерств, стратегічно важливі об'єкти іноземних держав, а кіберактивність РФ проти України відбувається на постійній основі.

Будь-які зловмисні дії Російської Федерації в цифровому просторі не залишаються без уваги міжнародної спільноти. Зазвичай реагують ті, хто потрапив під приціл хакерів – тобто США або Європейський Союз.

Проте, спочатку варто зрозуміти чим небезпечні кібератаки Російської Федерації загалом і що їй потрібно. До прикладу, пристрасть Росії втручатися в президентські вибори інших держав розглядається як напад на народ, що загрожує цілісності та легітимності демократичного процесу, а також результатів виборів. Російські хакерські групи успішно отримують доступ до різноманітних серверів державних установ, військових даних. На додаток до загроз національній безпеці, які створюють ці атаки, мільярди доларів, які витрачає уряд на відновлення після атак і захист інформації, зокрема секретної, беруться з кишень платників податків. Крім того, існує кілька схем злову, спрямованих на персональні пристрої, включаючи телефони та комп'ютери, у спробі отримати конфіденційні дані користувачів. Банки та фінансові установи протягом останнього десятиліття зазнали численних атак з боку російських хакерських груп, що підкреслило ключові вразливі місця у фінансових системах держав. Також ними було створено найбільший ботнет (мережа комп'ютерів, заражена шкідливим програмним забезпеченням), коли-небудь виявлений, що дозволило їм викрасти дані для входу та паролі для десятків мільйонів онлайн-рахунків, включаючи банківські рахунки, що коштує жертвам великих грошей. На додаток до цих зломів, російський уряд використовує пропагандистські групи для націлювання на ЗМІ, намагаючись викликати паніку та створити загальне почуття недовіри до урядів [1].